

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőny cím: „Délbácska“
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 15 dinár
Negyedévre 45 dinár
Félévre - - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 augusztus 4

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 168. szám

Péntek

A német katasztrófa

Augusztus 5-én nyolcvanezer embert fognak kiutasítani a megszállott német területekről, akiknek minden vagyonát elkobozzák a — francia jóvátételi számla javára. Poincaré ebben a percben minden eddiginél inkább rabja harcias kijelentéseinek: a piou piouk lehet, hogy megkapják az előnyomulási parancsot. A német városokból megindul az új népvándorlás. A gyárak dübörgő zaja elhalkul, a hatalmas német ipartelepekre ránehezedik holnapután a temetők csendje s az országutakon megindul a népvándorlás. Nyolcvanezer koldust hajszol Berlin felé a francia politika. Nyolcvanezer embert, hivatalnokot, bankárt, munkást, asszonyt, gyermeket, egészségeset és rokkantat, „burzsoát“ és „proletárt“ hajszol holnapután Berlin felé Poincaré, aki a jóvátételi kötelezettségek teljesítésében „nem ismer“ kiméletességet. Berlinben teljes a pánik. A márka jegyzése katasztrófálisan zuhan, a tőzsdén mint dögkeselyűk röpködő csordája les kancára a spekuláció. Az egész birodalom megremeg testében és a hetvenmilliós ország, amely még Rathenau meggyilkolásának izgalmaiban él, rémülten lesi a bizonytalan holnap kiszámíthatatlan eseményeit Németországban, amely munkájával és felfokozott szorgalmával 1918 óta majdnem egyedül mutatja az utat Európa újjáépítése felé, Németországban holnap nem tudni, mi fog történni... A beteg Európának vajjon milyen szolgálatot fog tenni a Poincaré által rendezett új népvándorlás? A márka katasztrófális zuhanása végképen kizárja a hetvenmilliós német államot Európa fogyasztói közül és az a néhány millió, amit a megszállott területekből ki lehet erőszakolni, vajjon elég lesz-e arra, hogy Poincaré kifizesse vele francia hitelezőit? A francia türelmetlenség, amelynek apostola ma kizárólagossági joggal Poincaré, át fogja lépni azokat a határokat, amelyekig talán még kielégíthetők. És akkor vajjon milyen politikát fog követni Poincaré? Az angol politika ebben a percben még várakozó állásponton van és Lloyd George, aki messzebb látó és kétségtelenül nagyobb koncepciójú politikus, mint Poincaré, egyelőre hideg szemmel és józanul figyeli az eseményeket, amelyek ha katasztrófát jelentenek Németországra nézve, hasonló eredményeket ígérnek Poincaré politikájának is. A megszállott német területen két ország sorsa fog eldőlni. Ez a két ország ma talán ok nélkül áll szemben egymással, mert a francia nép nem akarhatja azt, amit Poincaré akar. A nép egyetlen programja: Béke és munka.

A háborus adósságok fizetését követeli Anglia

Beograd. A külügyminiszterium tegnap kapta meg az angol kormány jegyzékét, amelyben a háborus adósságok kifizetését követeli. Ez ügyben ma minisztertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy sürgősen jegyzéket küldenek Londonba. Ebben a jegyzékben a kormány kifejezi készségét a fizetés ügyében, minden tekintetben azon lesz, hogy a háborus adósságokat kifizesse egyuttal tudomására adja az angol kormánynak, hogy hajlandó az annuitásokat fizetni.

A franciák 80.000 németet akarnak Elzász-Lotharingiából kiutasítani

Berlin. (Eredeti távirat.) Az „United Telegraf“ párisi jelentést közöl, mely szerint Poincarének a szándéka, hogy amennyiben Németország a jóvátételi fizetésre vonatkozó határozatát vissza nem vonja, akkor ötödikén a következő rendszabályokat léptetik életbe: Kiutasítanak 80000 németet Elzász-Lotharingiából és vagyonukat a francia állam javára elkobozzák. Ugyancsak lefoglalják a Rajna balpartján valamint Düsseldorf, Ruhrort és Duisburg városok gazdag kereskedőinek összes javait és végrehajtják a Ruhrvidéken a rendőri intézkedéseket.

ringiából és vagyonukat a francia állam javára elkobozzák. Ugyancsak lefoglalják a Rajna balpartján valamint Düsseldorf, Ruhrort és Duisburg városok gazdag kereskedőinek összes javait és végrehajtják a Ruhrvidéken a rendőri intézkedéseket.

Ellentétek a koalícióban a hadikárpótlás miatt

Beograd. A hadikárpótlás kifizetése tárgyában ellentét támadt a kormány és a törvényjavaslatot kidolgozó bizottság között. A kormány nem tette magáévá a bizottság javaslatát, hanem azt visszautasította. Emiatt a radikálisok és demokraták között is ellentét merült fel, a radikálisok magukévá tették a kormányálláspontját, a demokraták viszont a bizottságét. Már-már komolyabb következményekkel kellett számolni, de Kumanudi a demokrata párt mal ülésén leszerelte az elégedetlenkedőket.

A hadikárpótlás kifizetésének rendezése ügyében kiküldött bizottság ma ülést tartott, amely nagymértékben hozzájárult a nézeteltérések elsimításához. A megegyezés ügyében nagy közeledés történt az egyes felfogások között, mégis azt teljesen eltüntetni nem lehetett, minek következtében a parlament holnapi ülése elé három javaslatot fognak terjeszteni, Voja Veljkovics terjeszti elő az egyiket, Nasztaz Petrovics a kormány javaslatát, Pava Markovics pedig a harmadikat.

A francia és angol miniszterelnök londoni találkozása

London. (Eredeti távirat.) A hétfői tárgyaláson Poincaré és Tennis belga miniszterelnökön kívül Facta olasz miniszterelnök, sőt valószínűen Schanzer is részt fog venni.

Ma válaszol a bajor kormány a birodalmi elnök levelére

München. (Eredeti távirat.) A birodalmi elnök levelére adandó válasz tervezetét a minisztertanács elfogadta. Ennek a válasznak tartalmát egyelőre titokban tartják, de a beavatottak úgy tudják, hogy a válasz érdemben fentartja a bajor kormány álláspontját, azonban mégis számol a birodalmi elnök azon kívánságával, hogy az ellentéteket békésen kiegyenlítsék. Bajorország külön állami törvényszék felállítását kéri. A választ ma küldik el Berlinbe.

A porta tiltakozik Smyrna önkormányzatának kihirdetése ellen

Athen. (Eredeti távirat.) A görög kormány a szövetségesek jegyzékére most készíti el válaszát, melyben kijelenti, hogy mindenben az antant ohajához képest fog viselkedni és Konstantinápoly tervezett megszállása tekintetében is nem ohajt egyebet mint Konstantinápoly nemzetközi felügyeletét. A porta az antant képviselőinél tiltakozni fog.

Meghiusult merénylet Róma polgármestere ellen

Róma. (Eredeti táv.) A sztrájkhelyzet tegnap óta nem változott. A fascisták ultimátuma tegnap éjjel járt le. A római polgármester ellen tegnap revolvermerényletet követtek el. Amidőn a polgármester autója az utcán haladt, egy ember az autóra lőtt, a lövés az autó ablakait szétzúzta, de a polgármester sértetlen maradt.

Ki hívta be Magyarországra a román hadsereget?

A magyar nemzetgyűlés 12 órás viharos ülése

A magyar nemzetgyűlés tegnapi ülésén Bethlen István miniszterelnök válaszolt Sándor Pál interpellációjára, amelyben azt a kérdést vetette fel, hogy ki hívta be a románokat Magyarországra.

Sándor Pál azt kérdezte tőle, kik voltak azok a hazaárulók, akik a románokat Budapest megszállására hívták és hogyan vihettek el a megszállók 35 milliárdnyi értékű vasúti anyagot? Sándor Pál interpellációjában az orgoványi pörben elhangzott vallomásokból indult ki. Nem hiszi, hogy skadtak volna egyáltalán olyan magyarok, akik az ellenséget ilyen kérelemmel keresték volna fel.

Ha az interpelláló tudja kik voltak, mondja meg itt a nemzetgyűlés előtt. Abból ahogyan az interpelláló mondotta, hogy kilenc ur bővebben nyilatkozhatnék a román invázióról, az a gyanú, hogy a szegedi ellenforradalmi kormányra, vagy a Friedrich kormányra gondol. Ami a szegedi kormányt illeti, leghatározottabban tagadom, hogy bármiféle része lett volna a románok behívásában.

Felolvassa az antant-bizottsághoz intézett memorandum szövegét: „Ha az antant a bolsevizmusnak véget akar vetni — hangoztatja a memorandum — ezt bizonyára azért teszi, mert a saját érdekei is ezt kívánják. Magyarország vezető osztályai és pártjai készek ebben közreműködni. De hogyha ennek az a következménye volna, hogy Magyarországot a legsebezhetőbb hátrány érné a békefeltételek megszabásánál, vagy akár román, akár más szomszéd megszállása következne, akkor közreműködésünk teljesen kizárt.”

Ami a Friedrich kormányt illeti, egy román könyvet idéz, amely megcáfolja azt a híresztelést, hogy a románok segédkeztek volna a Peidl kormány megbuktatásában. Beszédét a miniszterelnök azzal végzi, hogy a románokat senki sem hívta be, azok maguktól mentek be, hogy megszállják az országot. (Zajos helyeslés).

Pekár Gyula szólt föl. Ismerteti ezután az úgynevezett „Fehérház” szerepét.

Propper és Peidl szociáldemokraták közbeszólnak: Szovjetház! Az elnök mindkettőjüket rendre utasítja.

Pekár: Ma már nyíltan a szemünkbe vágják, hogy a románokat nem a zsidók, hanem az augusztusi ellenforradalmárok a Fehér Ház tagjai hívták Budapestre. Mireánk mindent ráköszöhetnek csak azt nem, hogy a Korvin-Klein Otók és Cserny Józsefek orosz zsidó terroristáival szemben gyáván viselkedtünk volna. Azért vettük át a hatalmat, mert más nem volt. Könnyű volt azoknak a politikusoknak, akik a belföldön bujkáltak vagy a külföldön üdültek.

Sándor Pál egyetlen szóra emlékeztetem csak: Horovitz. Ne legyen a képviselő ur Horovitzabb a Horovitznál. Horovitz nagyon alapos munkát végzett, megolvasta Sifókon még a matracokon levő bolhanyomokat is.

Ki hozta be a románokat?

Tizenkét nevet kolportálnak itten, hogy ezek voltak, akik a románokat behívták. Azt mondják, ezek valamegyenlen tagjai voltak a szovjetparlamentnek is. A nevek a következők: Farkas István... (Nagy zaj az egész Házban: Óóó! Óóó!) Pekár tovább olvas:

— Jászai Samu...

Az egész Házban ismét óriási a felháborodás. A szocialisták nagy zajjal fogadják a neveket és éjjezzéssel próbálják ellensúlyozni a felháborodást.

— Knaller Győző, Miákits Ferenc, Peyer Károly, Propper Sándor, Relsinger Ferenc, Rottenstein Mór...

A szocialistáknaál egyre fokozódik az izgalom. A padokat verik.

Csilléri: Nem vagyunk szovjetülésen. Pekár folytatja a névsort.

— Tagjai voltak még a szovjetnek Sütő József, Györky Imre, Vancsák János, mialatt a juniusi ellenforradalmárok a parlament pincéjében hallatlan inkvizíciónak voltak kitéve.

(Óriási zaj keletkezik a szociáldemokraták felől).

Pekár: Podmaniczkyt rettenetesen megkínózták, levágták a fülét egyéb testrészeit, azután pedig humánus kommunista orvosok kezelés alá vették. Két napig mindenféle jóval etették, utána ismét visszavitték a parlament pincéjébe. (A szocialisták a padokat verik.)

Gömbös felkel a helyéről és a szociáldemokraták felé megy, ahol fenyegetőzve megáll padjait előtt. Az elnök csenget. A zaj általános. Minden oldalról felzúg a kiáltás: Kidobni! A szociáldemokraták felállnak helyekről és kiáltják:

— Nem kell minket kidobni. Megyünk mi magunkról is.

Az üléssteremben a rend felbomlik. Jobb oldalon állandóan kiáltják:

— Kidobni.

Amikor a szociáldemokraták kivonulóban vannak, Friedrich utánuk kiáltja:

— Itt maradni!

Peidl, Propper a jobb oldal felé kiáltoznak. Ekkor Gömbös vezetésével egy csoport a szocialistákra rohan. Bethlen Gömböshöz fut és vissza rántja. Prónay György vezetésével a fiatalabb kormánypártiak újból rárohannak a szociáldemokratákra, akik hirtelen szembe fordulnak velük és karjikat összefonva megállnak a kijárat előtt. Az elnök felfüggeszti az ülést.

Amikor az elnök hosszú szünet után újból megnyitja az ülést. Megállapítja, hogy az előbbi jelenetek alatt az újságról karkatról kibeküldések hallatszóttak.

Pekár folytatja beszédét. Azokról a kizsárolásokról beszél, amelyeket a kommunisták a papokkal és apácákkal végeztek:

Relsinger: Mi közünk ehhez!

Pekár: E mögött a támadás mögött cinikusán vigyorog az internacionalizmus, kijelenti, hogy a Fehér Ház megtette kötelességét és most is kész arra, hogy adott pillanatban újból megtegye azt.

A szovjet nevezte ki a Peidl kormányt

Friedrich István: Sándor Pál nagyon szerencsétlen időben hozta ide ezt a témát. Amikor az országban a tehetetlen spekuláció koronázott árfolyamát a nulla alá akarja szorítani, akkor az éhező keresztyén tömegek mindenfelé azt ordítják, hogy ezt mind a zsidók teszik.

A Peidl kormányt a legborzalmasabb tanács, a szovjet nevezte ki. Mi a kormányt a szegedi kormány üzenetére vettük át — mondja Friedrich.

A románokkal való viszonya köztudomású. Kormányja megindulásakor nem volt antiszemita. Felmerült abban az időben a régi képviselőház összehívásának gondolata, de a Népszava felhívta a románok figyelmét, hogy abban az erdélyi képviselők is megjelenhetnek. (Óriási zaj.)

Podmaniczky Endreibő: Bitangok! Gazemberek!

Friedrich folytatja: Őt ezért a románok fenyegették. Garbai Sándort a románok szökették meg. Holbán román tábornokokhoz a szocialisták beadványt intéztek és azt Farkas és Peidl aláírták. (Nagy zaj. Ki kell dobni a hazaárulókat. A vihar újból percekig tart.) A beadvány eljutott az antanthoz. Egy antant-tábornok lefényképezve átadta a magyar kormányának. A fotográfia itt van.

A fotográfia bemutatásánál újra vihar tör ki. A szocialisták felkiáltják: Disznóság! Az ügyességnek kell átadni őket. Biróság elé velük!

Friedrich: Bármilyen fórum elé viszik a kérdést, valamennyien alá vetjük magunkat, azaz a kikötéssel, hogy ha bárkiről megállapítják a bűnösséget, azt a nemzet kiközösíti. (Friedrichet a jobb oldal zajosan megtapsolják.)

Az elnök ezután felfüggeszti az ülést.

Az esti ülés első szónoka Csilléri András volt, aki elmondja, hogy a juniusi ellenforradalomban ő is részt vett, mely kudarcra végződött, de később sikerült az ösz-

szes ellenforradalmi szervezeteket egyesíteni. Amikor a szovjet inogni kezdett, Romanelli úján felszóltották Kun Bélát, hogy a hatalmat adja át. Kun Béla visszautasította, hogy a hatalmat a munkástanácsoktól kapta, de most az antant parancsára a szocialistáknak adja át. Augusztus elsején bekövetkezett a fordulat, Peidlék proklamációt bocsátottak ki, melyben a tanácsköztársaság megszüntetését az antant szíves ellenállásával magyarázták és már akkor, — min'tegy előkészítésül a jövőnkő rágalomhadjáratnak —, kijelentették, hogy mindent megtesznek a várható fehér terror ellen. A szocializációt érvényben hagyták, megtiltották a magyar lobogó kitűzését és elősegítették Kun Béla és társainak szökését. Ezért augusztus 4-én elhatározták Peidlék letartóztatását. Romanellinek bejelentették elhatározásukat, Romanelli azonban zászlókat ellenezett, ennek dacára azonban tervüket végre akarták hajtani. A románok azonban még az éjjel bevonultak. Augusztus 5-én Alcutbról felhívták Jászi főherceget, aki megígérte, hogy ha kell, fegyveresen is harcol az ellenforradalmárokkal és kinevezte a minisztereket. Még aznap csatlakoztak a tisztviselők és a rendőrség egy része. Ezért 6-án délután három autóval és 50 rendőrrel a várba mentek fel és felhívták Peidlt a lemondásra. Peidl ezt megtagadta, mert csak a munkástanácsnak akarta a hatalmat átadni. Böhm Vilmos Bécsből táviratozott Peidléknek, hogy vegyenek fel a kormányba négy „burzsujt” és akkor el vannak ismerve az antant által. Tehát Peidlék koncentrációs kormányt csak azért akartak alakítani, hogy hatalmukat fenntartsák. A Peidl kormány tagjainak erre időt engedtek a tanácskozáshoz, majd később Schuetzer tábornok újból felszóltotta őket a lemondásra. Erről jégzőkönyvet is felvettek. Ezen órában a várban sehol román katona nem volt, tervüket tehát nem azok segítséggel hajtották végre. Csilléri ezután ismerteti a „Dicsőséges rapok a Tiszától Budapestig” című román könyvet, mely szerint Budapestre azért vonultak be, hogy az újjáéledő sovinizmust letörjék. Ezután elmondja, hogy két kezthelyi zsidó lakos a románoknak pénzt ajánlott fel, hogy szállják meg Kezthelyt. Budapesten is sok ilyen eset volt. Kéri ezeket a bíróság elé állítását és kéri hogy az összes bizonyítékokat az egész kérdésben a ház asztalára tehesse.

Ezután Hegyeshalmi Lajos fejti ki, hogy a vasúti anyagok a románok által történt elszállítása a kommunisták büne, mert Landler népbiztos megtiltotta a kocsioknak a Dunántúlra viteleit azon hiszemben, hogy az elszállítással pánikot idézve elő a tanácsköztársaság fenállását veszélyeztette volna. Egyéb-ként fizikailag is lehetetlen lett volna két nap alatt minden anyagot megmenteni. Helrich Ferenc mindenben megerősíti Hegyeshalmi adatait.

Ezután Peidl Gyula szólt fel és előadja, hogy Kun Bélák szökésében nem részes és miniszterelnökségének előzményeiről jöformán semmit sem tud. Elsején egy ismerőse lakásán felkereste és üdvözölte mint miniszterelnököt. Délután Garbait tárgyalt és bár a népbiztosokat kormányába bevenni nem akarta, de a bécsi antantmisszió kivánságára mégis be kellett venni őket. Lobogók kitűzését azért tiltotta el, mert tüntettek volna úgy a nemzetiszocialisták, mint a vörös lobogó ellen. A bolsevizmus azért bukott meg, mert belülről a szervezett munkásság, kívülről pedig a román hadsereg buktatta meg. A vöröshadsereget a magyar föld és a haza szeretete hozta össze (Zaj felkiáltások: Akkor ezt sohasem mondták!) Ő már előbb határozta el a koncentracios kabinet megalkotását, mintsem Böhm távirata Bécsből megérkezett volna. Ilyen irányban tárgyalt is és kerestette Nagyatádi Szabót, Huszárt, Griessweint és Lovászyt. Ha sikerült volna koncentracios kormány, akkor megmenthetők lettek volna olyan területek, melyeket később a trianoni szerződés elveit. (Bethlen itt közbeszólt: Ugyanolyan hazugság, mint amilyent Károlyi Mihály magáról hirdetett.) Peidl ezután elmondja, hogy Clemenceau minden pártból alakított kormányt kívánt. Sok bizonyították áll még rendelkezésére, csak most minczenek kezeli közt, különben is az egész kérdés felvetését helytelennek tartja.

Folytatás az 5. oldalon.

Budapestten tárgyalnak az erdélyi hitelszövetkezetek sorsáról

Az Országos Központi Hitelszövetkezet a háború előtt Erdélyben és a Bánátban közel 735 falusi hitelszövetkezetet állított fel. Az Országos Központi Hitelszövetkezetnek az volt a célja, hogy a vidéki kisparosoknak olcsó hitelet biztosítson és lehetővé tegye, hogy nagyobb tételben vásárolhassanak be nyersanyagot. A hitelszövetkezetek különösen a háború alatt tettek nagy szolgálatot a kisparosoknak, amikor a nagybankok nem adtak kölcsön pénzt a vidéki kisparosoknak, de nagy szolgálatot tettek a háború után is, amikor a háborúból visszatérteknek lehetővé tették azt, hogy műhelyüket újra megnyithassák.

Erdélynek a románok által való megszállása után a románok meg akarták szüntetni az OKH erdélyi fiókjait és csak később tették meg azt az engedelményt, hogy megengedték a vidéki fiókok további működését, ha a szövetkezetek belépnek a Román Országos Hitelszövetkezet bukaresti fiókjába. A vidéki fiókok erre a rendszabályra nem felelhettek mással, minthogy vagy engedték a kényszernek, vagy pedig feloszlatták a fiókot.

A likvidációnál a legnagyobb nehézséget az idézte elő, hogy a budapesti központ — a románok megállapítása szerint — mintegy százmillióval tartozik a vidéki fiókoknak, amit a románok most leiben követelnek vissza. A visszaszállítás ügyében meg is indultak már régebben a tárgyalások a magyar kormánnyal, azonban ezek nem vezethettek eredményre, mert a tartozásban igen sok a hadikölcsön, amelynek a sorsa ma még igen problematikus és az átszámitás kiútcában sem tudtak megállapodni. A román kormány a napokban elhatározta, hogy egyik kiküldöttjét Budapestre küldi a tárgyalások újrafelvételére. Az erdélyi fiókok most igen rossz helyzetben vannak, mert a rendezés halogatása miatt kénytelenek a bankoktól 16-20 százalékra kölcsönöket felvenni, amit sokáig már nem tudnak viselni. Az OKH-nál beszerzett értesülésem szerint a román kiküldött legkésőbb a jövő héten Budapestre fog érkezni.

Nemzetközi sakk-verseny Londonban

Ma alkalmam volt a sakk világmestérével, a most folyó londoni nemzetközi sakk-torna valószínű nyertesével, Capablancával beszélgetni a sakk művészetéről. A világmester a sakkot a teniszhez hasonlítja, ahol az „erős ütés” (hitting hard) a fontos. A régi mesterek közül csak Morphy játékát méltányolja, aki a mai kritika szemüvegén át nézve is zseni. A többiek — még a nagy mesterek is — csak találmányra, érzék után játszottak. A mai játéknívó sokkal magasabb, mint a félszázad előtt, mert a mesterek elméleti felkészültsége nagyobb. De a sakk tudást is csak bizonyos fokig lehet fejleszteni, azontúl csak a természetadta képesség segít. A játékerő átlag a harmincadik életév körül éri el tetőfokát, bár kifejlődésére az életkorok és az éghajlatnak nincs nagy befolyása. Csúpan azt figyelte meg, hogy az északi népek sakkjából éltebb korban roppannak meg. Komoly riválisának csak Aljechin, Bogoljubowot és Rétit tartja. Végül megcáfolja azt a neki imputált véleményt, hogy a sakkjáték mai formájában elérte volna végső határát és ezért reformra szorul. Ezt nem ő, hanem másvalaki (Laskerre céloz) állítja.

Capablanca egyébként a verseny tartama alatt, mint a „Times” alkalmi munkatársa — raponta az angol világújság hasábjain közlő a verseny állásáról részletes tudósításokat. Kívülre egy magyar versenyző, Vécsey Zoltán, aki egyébként aktív újságíró, szintén összekötötte a versenyen való részvételt az újságírással. Vécsey, a „Kassai Naplóban” számol be raponta a sakk-torna eseményeiről. A nagy angol világlapokon kívül tehát egy magyar napilap az egyetlen az egész világsajtóban, amely külföldön és szakértő tudósító jelentéssel alapján számol be a londoni nemzetközi torna eseményeiről.

Szombaton teszi le az esküt az új polgármester

Egyelőre nem megy szabadságra Szilpcevicz főispán

(Saját tud.) Dr. Stefanovics Zsárkó, a közéletmezési miniszterium B.B.B. osztálya volt igazgatója, akit, mint tegnap számunkban már megírtuk, novisádi polgármesterré neveztek ki, hosszú éveket töltött már a város szolgálatában a háborút megelőző években is és személyében egy képzelet és lelkiismeretes hivatalnokot ismernek még a múltból a város polgárai. Kinevezése annak bizonyossága, hogy ebben az esetben szerencsés kizárva választott a belügyminiszter.

Dr. Stefanovics Zsárkó ma délelőtt megjelent a városházán, ahol megállapították, hogy a polgármesteri kinevezés még nem érkezett meg a főjegyzői hivatalhoz, addig természetesen az installáció sem történhetik meg. Miután az okmány minden órában megérkezhetik, megállapodás történt oly irányban, hogy

az új polgármester szombaton délelőtt teszi le az esküt és ugyanakkor átveszi hivatala vezetését.

Külön kíváncsisággal az új polgármesteri kinevezésnek, hogy Stefanovics Zsárkó dr. mint a közéletmezési miniszterium B.B.B. osztályának igazgatója a IV-ik fizetési osztályba volt sorolva, a mint polgármester, a lényeg-

esen kevesebb jövedelmet jelentő VI-ik fizetési osztály első rangfokozatába került. Illetékes helyen a minősítés felett csodálkozásuknak adtak kifejezést annál is inkább, mert az új polgármestert már a szolgálatban eltöltött évek után is kedvezőbb fizetési fokozat illeti meg.

Nem tisztázódott az installáció kérdése még abban a tekintetben sem, hogy az új polgármester kinek a kezébe fogja letenni a hivatali esküt. Ennek eldöntésére, hogy az eskü kivevésére a főispán, vagy a belügyminiszter jogosult-e, már megindultak Beogradban a tárgyalások.

Szilpcevicz főispán egyelőre nem megy szabadságra, tehát a polgármester nem fog főispáni jogkörét gyakorolni.

Az új polgármesteri hivatalt Lákics, volt kultusztanácsnok hivatalos helyiségben helyezik el, (a régi polgármesteri szobák az első emeleten) Lákics kultusztanácsnok már átvette a gazdasági hivatali, amelynek eddigi vezetője, dr. Tapavica György tanácsos augusztus 1-ével megkezdte szabadságát, amelynek befejeztével több évtizedes munkássága után nyugdíjba vonul.

A Magyar Államvasutak nem kölcsönöznek Romániának vagonokat

Budapest, aug. 3. Miként ismertetes a román királyi vasutak — a CFR — igazgatósága megkeresést intézett a MÁV igazgatóságához és ebben a megkeresésében vagonokat kért kölcsön az új termés külföldre szállítására. Eddig ugyanis a magyar államvasutak szállították külföldre Jugoszlávia és Románia nyugatra irányuló termését. A MÁV igazgatósága azonban a román CFR kérését az idén elutasította. A Délbácska budapesti tudósítója ezért felkereste Kelety Dénes a MÁV elnök-igazgatóját és felvilágosítást kért tőle a román királyi vasutak kérelmének elutasítása ügyében. Kelety elnök-igazgató a kérdésre adott válaszában részletesen tájékoztatott a MÁV helyzetéről és többek között a következőket mondotta:

— A gabonaforgalom lebonyolítása minden évben súlyos feladat elé állította az Államvasutakat. Ennek a forgalomnak olyan ütemben való lebonyolítása azonban, ahogy azt az érdekeltek általában kívánják, a békeévekben sem volt lehetséges, annál kevésbé oldható meg ez a kérdés most a háborús pusztulások után. Az Államvasut a rendelkezésére álló szerény eszközök felhasználásával minden intézkedést megtett, hogy a gabonaszállítás lebonyolítása lehetőleg nagyobb zökkenések nélkül történhessen. Különösen nagy súlyt fogunk helyezni a budapesti malmokba és a vidéki nagyobb gőcpontokba rendelt gabonának akadálytalan átszállítására. E végből e küldeményeket ebben az évben is zárt vonatokban, illetve zárt csoportokban fogjuk továbbítani.

— Bizonyos mértékű késedelmekkel épp úgy, mint a békeévekben, ez idén is számolni kell. Arravaló tekintettel, hogy ebben az évben várható terméseredmény a múlt esztendeit nem fogja meghaladni, a szállítás legalább is a múlt évi keretek között lesz lebonyo-

litható, főként, ha a gabonaküldemények nem összetörődve, rövid időtartam alatt, hanem lehetőleg egyenletesen fognak feladásra kerülni.

— Arra vonatkozóan, hogy a balkáni államok, főleg pedig Románia és Jugoszlávia, ideiglenes gabonatermésük egy részét a békebeli állapotokhoz hasonlóan területünkön át kívánják szállítani, ezidélre nincsenek értesüléseink.

— Eddig csak a román vasutak intéztek hozzánk kérdést arra nézve, hogy a tengeri kikötőkbe irányuló román gabonaforgalom részére saját fedett kocsiainkat nem bocsáthatnánk-e rendelkezésére. Mivel azonban fedett kocsiállományunkra saját forgalmunk lebonyolítására magunknak is szükségünk van, a román vasutak kocsibérlésére vonatkozó ajánlatát figyelembe nem vehettük.

A valuta és devizaforgalom korlátozása Magyarországon

Budapest. (Eredeti távirat) A magyar korona teljesen indokolatlan romlásának megakadályozására a pénzügyminiszter már több ízben megbeszélést tartott a bankok képviselőivel. Mivel azon remények, melyek a korona további romlását megakadályozták volna, nem váltak be, a pénzügyminiszter ma a bankok képviselőit újból tanácskozássra hívta össze és ezen tanácskozások alapján a kormány elhatározta, hogy a valutákkal és devizákkal való spekuláció lehetőségét teljesen megszünteti. Evégből a deviza és valutaforgalmat korlátok közé szorítja és a jegyintézetben devizaközpontot állít fel. Az exportból eredő külföldi valutabevételt a devizaközpontba kell beszolgáltatni, az importhoz szükséges deviza és valuta mennyiség pedig szintén csak a devizaközpontban lesz igényelhető. A devizaközpont felállítására vonatkozó rendelet már a napokban jelenik meg. A tőzsdén tehát máától kezdve a devizaforgalom további intézkedésig szünetel, a tőzsde működése egyéb tekintetben azonban korlátozás alá nem esik és így nincs korlátozva az értékpapírforgalom sem.

Két és fél millió koronát kapott a város az államtól

Az állami adó 10 százalékának első részlete — Anket a pénzügyminiszteriumban a drágaság ellen — Az állami tisztviselők természetben kapják fizetésük egy harmadát — A városi tisztviselők is természetben kapnak illetményt — Bosnyákovics István főszámvevő nyilatkozata

Múltévi évi várakozás után végül mégis csak elérte a város azt, hogy a pénzügyminiszterium elismerje jogos kívántságát és teljesítse is azt. Az elismerés és ígéret ugyan sohasem okozott gondot a pénzügyminiszteriumnak, de amikor arról volt szó, hogy a város ezt készpénzre váltsa be, akkor jöttek csak tudatára annak, hogy milyen messze van az ígéret annak teljesítésétől. Végül a pénzügyminiszter még is csak meggondolta magát és — vagy azért, mert már van rendezés, vagy pedig azért, mert a dollárkötés is megenged egy kis nagylelkűséget — Hufaltna Novisad városnak az 1921. évre esedékes állami adók tíz százalékát, azaz nem az egész összegét, hanem csak két és fél millió korona előleget. Bár a város követelése sokkal több ennél, ezt az összeget is örömmel fogadták, mert lehetővé válik általa a város pénzügyi helyzetének rendezése és elsősorban a tisztviselőket megillető drágasági pótlék kifizelése.

A tisztviselők számára most különösen alkalmas időben érkezett a két és fél millió korona, mert az ideiglenes folytonosan fokozódó drágaság miatt, sokkal súlyosabb gondot jelent, mint bármelyik az elmúlt években.

A nagy drágaság egyébként a beograd-i hivatalos köröket is foglalkoztatja, épen ezért, mert a tisztviselők megilletése emiatt már szinte problémát okoz a városban. A pénzügyminiszter és népjóléti miniszter tegnap tanácskozást tartottak a drágaság megfékezése ügyében. Elhatározták, hogy a legerélyesebben lépnek fel az áruursora ellen és minden rendelkezésre álló eszközzel letörlik az indokolatlan drágaságot. A tisztviselők segélyezésének kérdése is

szóba került, mivel a mai fizetések egyáltalán nincsenek arányban a drágasággal. Az ország pénzügyi helyzete azonban nem teszi lehetővé a tisztviselők drágasági pótlékának emelését és ezért Kumanudi és Zerjev abban egyeztek meg, hogy a tisztviselők fizetésük harmad részét természetben fogják megkapni. Ily módon lehetőségessé válik — magasabb kiadás nélkül — a tisztviselők megilletésének biztosítása.

Nemcsak az állami tisztviselők fizetésének kérdését akarja a pénzügyminiszter ilyen módon megoldani, hanem a városi tisztviselőket is. Bosnyákovics István városi főszámvevő ma munkatársunknak nyilatkozott a két és félmillió korona felhasználásáról. A főszámvevő legfontosabbnak tartja a tisztviselők drágasági pótlékának a folyósítását. Miután azonban a jelenlegi körülmények között sokkal előnyösebb, ha a tisztviselőknek természetben folyósítják járandóságukat, a főszámvevő erre vonatkozólag már ki is dolgozta tervét, amelyet a városi tanácsnak fog előterjeszteni. Eszerint a családos tisztviselők 3 öl fát és 10 métermésze szemet kapnak, ezenkívül minden családtag után éventét 150 kg. búzát vagy ennek megfelelő lisztet és 12 kg. zsírt. A női tisztviselők és egyéb alkalmazottak pedig 1 1/2 öl fát, 5 mm. szemet és 150 kg. búzát és 12 kg. zsírt kaptak éventéket.

A két és fél millió korona felhasználásáról egyébként a városi tanács fog dönteni rövidesen, nehogy a folytonos áremelkedés következtében a két és fél millió korona vásárlási értéke csökkenjen és így módon a tisztviselők rövidüljenek meg.

A vajdasági főszolgabírók értekezlete a rablótámadások ügyében

Csütörtökön reggel megsebesítették az ujfuttaki csendőrmestert

(Saját tud.) A Novisad környéki rablótámadások ügyében megindított nyomozás eddigi eredménytelensége arra bírta a megismétlődő ügyekben nyomozó hatóságokat, hogy az eddig követelt módszerrel szemben a nyomozást annak további folyamán egészen más alapokra fektessék és annak minden részletét közösen megbeszéljék és egyetemes eljárás alapján hajtsák végre. Ezekből,

pénteken megbeszélésre ülnek össze a vajdasági szolgabírók és az irégi főszolgabíró, ahol a nyomozás eddigi adatainak egybevetésével fogják megállapítani az ezután követendő módszert,

amelynek segítségével remélhetőleg sikerülni fog végét vetni a Vajdaság történetében pártatlanul álló és folyton megismétlődő rablótámadásoknak. A nyolc nap óta eredménytelenül folyó nyomozásnak ez a tanácskozás minden bizonytalanságot új irányt fog szabni, amely meg fogja végre szabadítani a Vajdaság és a Szerémség közbiztonságát a katonaruhás bandák tühéttelen garázdálkodásától.

Megsebesítik az ujfuttaki csendőrmestert

Csütörtökön hajnalban az ujfuttaki csendőrmester a község határát járta, s ekkor az országúton két gyanús, katonaruhás és fegyveres alakra bukant, akiket igazságszólított fel. A felmutatott okmányokat Bogosavljevics csendőrmester nem találta elégségesnek és felszólította a két embert, hogy kövessék a csendőrsre. A felszólításnak a két katonaruhás engedelmeskedett is és néhány lépésig szótlanul követték a csendőrmestert, majd egy óvatlan pillanatban megállították

agyla febe verték puskatussal, azután elűntek az út mellett kukoricásban,

de előzőleg még néhány lövést tettek az ör-

mester felé, aki a földről feltámaszkodva visszaharagot a tüzelést. A puskarobbanás is a haramiák voltak a szerencsésebbek.

Az egyik golyó súlyosan megsebesítette Bogosavljevicsot,

aki eszméletlenül rogyott össze az uttester. A puskaropogásra az őra egész legénysége és számos futaki poigár rohant a helyszínre, de addigra a verzedelmes támadók már eltűntek a sűrű kukoricában. Az esetről szonnal telefonjelentés ment az összes környező őrsökhöz, amelyek mindegyike megtette a szükséges intézkedéseket a haramiák kérékerítésére. Az őrmester által adott személyleírás szerint a támadók egyike a temerini- és piromni sorozatos rablótámadások elkövetője. A csendőrmester ellen elkövetett merénylet a község lakosságát természetesen a legnagyobb izgalomban tartja.

Rablóvilág a Bánátban is

Becskeréki tudósítók jelentik: A Subotican és Novisad környékén elárának jelentkezett rablóbanda ekerült Becskerek környékére is. A Becskerek közelében levő Szenthubert községben az elmúlt hét csütörtöke óta három éjszakán át kísérelte meg egy betörőbanda különböző helyeken a betörést. Kísérletük azonban eredménytelen maradt, mert egy ízben csendőrsök zavarták meg őket, másutt meg a zajra fölébredt házbellek csaptak lármát, úgy, hogy a betörők, miután több lövést leadtak a házbellekre, elmenekültek. Kisebb lopásoktól, rablásoktól eltekintve, emberélet még nem esett áldozatul a kukoricában tanúsuló rablóknek.

Sombatra viradó éjszakán a község két csendőre állt lesbe a faluba futó országút szélén és éjszánt tényleg előkerült öt fegyveres alak a kukorica sűrűjéből és az öt rabló az országúton a falusk tartott. A két csendőrmegállásra szólította fel a fegyveres alakokat,

ezek válaszul tüzelet kezdtek, úgy, hogy a község lakói valóságos fegyverropogásra riadtak fel álmukból. A csendőrsök és a rablók harcában az egyik csendőrs espháját furia át a fegyvergolyó, a rablók közül pedig egy valészínűleg megsebesülteit, ezt azonban társai magukkal hurcolták.

Az éjszakai harc után a község lakói most poigárocséget szerveztek, a csendőrség pedig, mely tetemes erősítést kapott, erősen nyomoz a rablóa után.

A nyomozás ügyében csütörtökön délután Gyergyevics főkapitány hosszasan tanácskozott a novisadi főszolgabíróval. Ennek a tanácskozásnak eredményéről a rendőrség eddig nem nyilatkozott.

Öngyilkos lett a világ legnagyobb gonosztevője

A berlini asszonygyilkos a bíróság előtt — Aki mellett Landru elbujhatott volna

Az őrszes lapok megemlékeztek a berlini asszonygyilkosról, Grossmann Sándorról, aki kegyetlenségével és bestialitásával messze felülmulta párisi kollégáját, Landrut. A berlini asszonygyilkos visszataszító külsejű, pupos emberke volt, de állati ösztörel mellett állati erő is szabadult belé. Rendesen családokat, szegény asszonyokat, prostituáltakat csait föl lakására és akik nem tettek mindenben eleget perverz kívánságainak, azokat megölte. Két évig folytatta borzalmas műveit és még közvetlen szomszédai sem sejtették, hogy Grossman lakásában mi történik. A titok véletlenül patant csak ki. A törvényszék mostan vonta felelősségre az asszonygyilkost, aki a tárgyalás előtt öngyilkosságot követett el.

Védőügyvédje, dr. Fread, most nyilvánosságra hozta a gonosztevő naplóját.

Grossmann — írja a többi között a védő — válogatás nélkül gyilkolt. Hogy hány leányt és asszonyt tett el láb alól, tán soha sem fogják tudni megállapítani. Jobbára a szükség hajította ezeket a szerencsétleneket a szörnyeteghez. Grossman mindegyikhez kedves és szives volt. Enni adott nekik és ajándékokkal lepte meg őket. Mindig bőkezű volt, ebédet, vacsorát szívesen fizetett skárklének. Hátatlanul szerette az állatokat. Amikor letráztatták, legnagyobb gondja az volt, mi lesz a kanárimadarával, ezzel a néma tanúval amelyik összes gyilkosságait végignézte. A vadállat csak akkor ébredt fel benne, ha a nők ellenkezni merészkedtek vele.

Ilyenkor reketetes volt. Vasdoronggal zuzta szét a fejüket, vagy átharapta torkukat a fogaival a testüket marcargolta szét. Zabolátlan volt. Csak akkor nyugodott meg amikor vért látott és az áldozata nem mozdult többé.

Naplójának egyik feljegyzése így szól: „Mártha feje lecsúsz az ágyról. Ekkor vettem észre, hogy voltaképpen mi történt. Vizes zsebkendővel szorítottam a fejére. Már nem használt. Meghalt. Lefeküdtem mellé az ágyba s másnap reggelig aludtam.”

A naplójában ehol a megbánás hangja nem jelentkezett. A gyilkosságok egész sorát oly természetesnek találta, mint más ember a rapl foglalkozását. Egy fejkendőre azt mondotta, hogy azt az egyik áldozata hagyta ott. — „Eltettem magamnak emlékül”, — fűzte hozzá. A kriminalisták egyharcu véleménye szerint emberemlékezet óta nem állott oly nagy gonosztevő a bíróság előtt, mint amilyen Grossmann Sándor volt.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár Részvénytársaság Novisad — Ujvidék

Felmondás nélkül fizet vissza mindegy betétösszeget.

Kamatláb 6% netto. Ha a betévézőt 3 vagy 6 hóra lekötni óhajtja, úgy magasabb kamatozásban részesül. 333

HIREK

— **A királyi pár nyaralása.** Őfelsége a király és királyné e hét végén vagy a jövő hét elején 4-5 napi tartózkodásra Beogradba jönnek, ahonnan a hónap közepe táján utaznak el. Nem bizonyos, hogy a királyi pár hol fogja eltölteni a nyár hátraevő részét, némelyek szerint Marienbadban, mások szerint meg lidzen. Eddig mindössze annyit bizonyos, hogy a dalmáciai utat a nagy meleg miatt elhalasztották és a tengerpartot csak a télen látogatja meg a király és királyné.

— **György herceg apanázsa.** Trifkovic miniszter ma Bécsbe utazott, hogy a királlyal néhány ukát aláírasson. A Tribuna értesülése szerint Trifkovicnak teljes felhatalmazása van a kormánytól, hogy a királlyal megoldja György herceg apanázsa kérdését. A kormány tervezeite szerint György herceg évi 300 000 dinár apanázst kap.

— **Az új tizdinárosok.** A Narodna Banka ma bocsátja ki az Amerikában készült új tizdináros bankjegyeket. A bankjegyek kiállítása hasonlít a dollárhoz és igen tetszetős.

— **Uj vasuti kocsi.** A közlekedésügyi miniszterium értesítést kapott, hogy Németország jóvátétel címén 2400 vasuti kocsi szállít. A kocsi azonban csak novemberre készülnek el.

— **Pasics Marienbadba utazik.** Pasics Nikola miniszterelnök kedden egy hónapi tartózkodásra Marienbadba utazik, ahol találkozni fog Massarik elnökkel, Benes külügyminiszterrel és esetleg az új lengyel külügyminiszterrel is.

— **Szovjet tandijak.** A szovjetkormány az új tanév kezdetével új tandijszabályzatot lép életbe. A tanulókat vagyoni viszonyaikhoz képest három kategóriába osztják. Az első kategóriába tartozók tandij címen fizetnek 2 1/2 millió, a másodikba tartozók 5, a harmadikba tartozó tanulók pedig 8 millió rubelt havonként.

— **Sztrejkolnak a szobafestők.** A novisadi szobafestő és mázoló munkások tegnap bértkülönbségek miatt kifolyólag kimondták a sztrájkot. A mesterek megegyeztek egymás között, hogy ma a munkások által félbehagyott munkákat ők fogják folytatni.

— **Promoció.** Jellus hó 31-én a zagrebi tudományegyetem jogi karán doktorrá promováltak: Gil György zombori ügyvédjelöltet, Sremac Jovan nagyikikindai ügyvédjelöltet, Erős Vladimir nagyikikindai, Klein Rezső újvidéki és Mrkualics József nagybecskereki ügyvédjelöltet.

— **Repülőgépen a világ körül.** Bombayból jelentik: Blake őrnagy világkörüli repülőútján az indiai Lahoreba érkezett. Megérkezésekor a leszállás igen veszélyes volt, mert nagy vihar dühöngött. Két napos pihenő után folytatta útját kelet felé.

— **Találattott a Magyar-utcában Molnár** aláírásával 1 fehér cédula 3 sor írással és 20 dinárral. — Igazolt tulajdonosa átveheti Zlma és Társa urak papirkereskedésében Pasics (Stücs) utca.

— **Óriási tüzvész Budapesten.** Tegnap este félkilenc órakor a Lipótvárosban a Pozsonyi-úton egy hatalmas négyzet alakú telken épült raktárépületek, amelyekben a Vigaszínház díszteraktára, a „Mundus” falpartelepe, a Szilos gabonacég és sok más cég és szállítóvállalat butor és gépkészlettel voltak felhalmozva, óriási tüzvész következtében elhamvadtak. A telken több baraképület is volt, melyekben munkások és fuvarosok laktak. A tűz következtében odaégett rengeteg butor, gabona, papir, nemű, olajfesték és mezőgazdasági gép. A Spray-féle autogarage 250 hordó benzint még idejében sikerült megmenteni. A nagy szélben egyetlen raktártelep nem volt megmenthető. A tűz átcsapott már egy Csáky-utcai házra is, melynek ablakai már égni kezdtek, de a tüzoltóknak hatalmas munkával sikerült a veszedelmet elhárítani. A veszedelmet csak a késő éjjeli órákban sikerült megfékezni. A tüzvész keletkezésének kiderítése végett a rendőri nyomozás már megindult és annak folyamán megállapították, hogy a raktárakban rengeteg dugóra volt és a papiros között benzint rejtettek. A tüzoltók a füstölő romok eltakarításán még mindig dolgoznak. A kár egy milliárd korona.

— **Esküvő.** Szabó Évica városi óvónő Novisad és Terényi János fakereskedő Vörösmart (Baranya m.) f. hó 3-án d. e. tartották esküvőjüket Novisadon.

— **A bécsi Burgtheater igazgatója** — mint Bécből jelentik — visszalépett. Az igazgatósági teendőket egyelőre Max Paulsen az intézet kiváló művésze végzi, akinek végleges kinevezése a napokban várható.

— **Roskadozik a londoni Szent Pál-templom.** Londonból jelentik: Több híres építész kijelentette, hogy a Szent Pál-templom, a középkori építészetnek ez a hatalmas remeke, már nem bír tovább dacolni az idő vasfogaival. A templom régi falai oly gyöngék, hogy tartani kell a rombadőlésétől. A renoválásoknál száz-husz tonna acélszerkezetet raktak már bele, de a veszedelem, hogy a templom összeroppan, még mindég nem szűnt meg. Az építészek egy időre a közönség teljes kizárását követelik.

— **Építkezések Beogradban.** Beogradból jelenti tudósítónk: Még ez év folyamán, ősszel középületek építésének egész sorát kezdi meg a fővárosban. Mindezeket az épületeket a legkiválóbb építészek vezetése alatt építik a technika legjobb vívmányainak felhasználásával. Az építkezésre szükséges hitelösszegek nagysága már maga is következtetni enged az építkezések nagystílűségére. Így az állami legfelsőbb számvevőszék épületének költségére 16 millió dinárt irányoztak elő. Az új járványkórház céljára 12 millió, a patológiai intézetre 10 millió, a technikai főiskolára 2 millió dinárt fordítanak.

— **Orgiákat ül a spekuláció a berlini és bécsi tőzsdéken.** Berlinből jelentik: Poincarének Németországhoz intézett legutóbbi jegyzéke, mely Németországnak a jóvátétel fizetésére csak augusztus 5 ig adott halasztást, a nemzetközi piacokon romboló hatásokat szült. Berlinben és Bécsben valóságos tőzsdéi pánik tört ki. Berlinben a devizaforgalmat beállították. A jelentések Ausztriából és Németországból mindenütt tomboló tőzsdépanikról számolnak be. Berlinből jelentik, hogy a márka újabb esése miatt minden ember vásárol, az üzleteket valósággal megrohanják. Tőzsdéspekulációkban valóságos orgiák folynak hivatalos időn túl is és a kávéházakban sőt az utcákon is késő estig folyik az adás-vétel. Bécs jelentés szerint az árfolyamok a tegnapi utótőzsdén ugrásszerűen emelkedtek.

— **Butorozott szobát keres újságíró. Cím a szerkesztőségben.**

— **Zászlószentelést és Rókusünnepelet** tart vasárnap, augusztus 6-án az Újvidéki Építészeti Munkások Segélyző Egyesülete. A zászlóanyag tisztelt Czoczek Nándorné urnó ltóti be. A zászlószentelés műsora a következő: Reggel 9 órakor a vendégek gyülekezése a Polgári Lövölde helyiségeiben. Dél előtt háromnegyed 10 órakor indulás a templomba. A szegkek beverése déli fél 12 órakor, a hangverseny és kabaré délután 4 órakor, a tánc pedig este 8 órakor kezdődik.

— **Gépszijgyár, Melkusz Károly és Tsai,** komand. társaság Novisad, a selyemgyárral szemben.

SPORT

* **A prágai szláv olimpiádon** való részvételre tegnapelőtt 27 jugoszláv atléta utazott el Zagrebből. Az utolsó pillanatban csatlakozott hozzájuk Mats Rudolf is, a legjobb jugoszláv sprinter, aki Prágában a 200 és 400 méteres síkfutásban indul. A 27 atlétából 3-at a beográdi, 9-et a vajdasági és 15-öt a zagrebi alszövetség küldött ki.

* **Hu Pereshio** kinal tartomány kormányzója elrendelte, hogy a tartomány fuiskolájában ezentul, mint kötelező tantárgyat a boxolást tanítsák. Véleménye szerint a boxolásnak rendkívül jó nevelő hatása van a gyermekekre.

* **Zagrebben szombaton és vasárnap** a a bécsi „Rudolfshügel” játszik a HASK és a Concordia ellen.

* **Lambo** a „Tours de France” francia automobilverseny belga győztese a 222 óras versenyidő alatt mintegy 7 kilógrammot és 600 grammot veszített testsúlyban.

A magyar parlament ülése

(Folytatása)

Vázsonyi Vilmos ezután személyes kérdésben szólal fel a „Szózat” tegnapi cikkére, mely közölte azon memorandumot, melyet ő Ugronnal és Báczival Clarkhoz intézett. Kijelenté, hogy ebben semmi dehonsztáló nincs, mert akkor szinte az egész ország Clarkhoz to'ongott. Kötelességüknek tartja még annak kijelentését, hogy Friedrich kormányja nem támogatja a felekezeti vagy faji türelmetlenséget. A kérdés felvetésénél is szerencsésebbé válnak tartja.

Az elnök ezután azt a kérdést feltette, hogy ki kiabálta a délelőtti ülésen, hogy a szocialistákat ki kell dobni. A kérdésre senki sem jelezte, mert a közbeszóló a délutáni ülésen valószínűleg nem volt jelen.

Sándor Pál kijelenti, hogy életében soha olyan politikai hibát nem csinált, mikor interpellációját elmondta. Reméli, hogy a vihar tisztító hatása lesz. Belámeri, hogy ügytelenséget követett el, de zsidó testvéreit akarta megvédeni az elterjedt vádak ellen. Legyen végre kibékülés. A bolsevistákat nem védi, de ne hanyorgassuk fel a mult bűneit és higgyük el nekik, hogy nem bolsevisták. Csak azt tartaná helyesnek, ha a vasuti anyagok szállítását, a 35 milliárd kár igazi okát mégis megvizsgálják már csak a reparáció kérdése miatt is.

Bethlen miniszterelnök zárószavában elámeri Sándor Pál jóhiszeműségét, azonban mindenkit kér, ne adjon hitelt minden pletykának, mert vannak emberek, kiknek érdekük a pártokat egymás ellen uszítani, hogy a nemzetgyűlés ne tudjon munkálkodni.

A miniszterelnök választát Sándor Pál és a szocialisták kivételével a ház tudomásul vette.

Tőzsde

Zürich, aug. 3. Zárlat. Berlin 0'615 (0'68), Hollandia 203'25 (203'—), Newyork 526'25 (526'50), London 2341 (2337), Páris 43'90 (42'67), Milánó 23975 (2367), Prága 1290 (1300), Budapest 0'175 (0'24), Zagreb 155 (162'50), Varsó 0'08 (0'085), Bécs 0'00875 (0'01), bélyegezett osztrák korona 0'0125 (0'015).

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzései 1922 aug. hó 3-án. Bácskai buza kötés 412'50—421'50 (900 métermázs), bácskai új buza kereslet 415 kötés 405—415 (1900 mm.), bácskai tavasi árpa kötés 357'50—362'50 (700 mm.), bácskai új buza kereslet 315, kötés 315 (300 mm.), novisadi tengeri kereslet 320 kötés 313'75—320 (1700 mm.), zombori tengeri kereslet 325 kötés 322'50—335 (325 mm.), kikindal tengeri kereslet 312'50, rumai tengeri kötés 330 (300 mm.), fehér bab kereslet 300, nullásiiszt kereslet 587'50 kötés 580—587'50 (200 mm.), főzőliszt kereslet 562'50 kötés 555—562'50 (200 mm.), kenyérliszt kereslet 512'50, új kenyérliszt kötés 467'50 (100 mm.), bácskai buzakorpa kereslet 195 195 (600 mm.), bácskai sertészsír kereslet 3000, akácméz 1800 (30 mm.) Irányzat tartós.

A novisadi terménytőzsde ma újítást vezetett be a hivatalos tőzsde lapban. Ezentul a kötött mennyiséget is jegyzik. A mai tőzsde lapon látszik, hogy egyáltalán nem nagy mennyiségben történnek a kötések és ez a kevés üzlet hajlja fel tudokolatlan mértékben az árakat.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fáth Ferenc és társai.

NÉMET FERENCZ
BANK- és TŐZSDEBIZOMÁNYOS
Budapest IV., Ső-u. 4.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.
Külföldi átutalások.

Tőzsdei megbízások átvétele a budapesti és bécsi tőzsdékre.

Külföldi megbízások a legpontosabban eszközöltetnek.

Házah gondnokságát a legjutányosabban vállalja.

